СТАНОВИЩЕ

от доц. Силвия Иванова Филкова, д. оз.

Медицински колеж към Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“ – Варна

Член на НЖ, обявено със заповед № Р-109-504/ 10.12.2025г. на Ректора на Медицински университет – Варна

Относно дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „доктор“ в Област на висшето образование 7. „Здравеопазване и спорт“, професионално направление 7.4. „Обществено здраве“, по научна специалност „Управление на общественото здраве“

Автор на дисертационния труд: Айхам Готани

Тема на дисертационния труд: „Откриване на потенциала на плацебо: Обществено-здравен подход за изучаване и управление на отговорите при болки в кръста в Израел“

Съгласно заповед № Р-109-70 / 15.03.2024г. на Ректора на Медицински университет – Варна, Айхам Готани е зачислен като докторант в самостоятелна форма на обучение в докторска програма „Управление на общественото здраве“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4 Обществено здраве, с тема на дисертационен труд: „Откриване на потенциала на плацебо: Обществено-здравен подход за изучаване и управление на отговорите при болки в кръста в Израел“ и с научен ръководител доц. Силвия Павлова Николова, д.оз. Съгласно заповед № Р-109-504/ 10.12.2025г. на Ректора на Медицински университет – Варна, Айхам Готани отчислен с право на защита.

Биографични данни и кариерно развитие на докторанта

Айхам Готани е регистрирана медицинска сестра, изследовател и преподавател с професионален и академичен опит в областта на общественото здраве, спешната медицина и управлението на здравните системи. Роден на 28 юни 1994 г., той развива своята професионална кариера в Израел, като съчетава клинична практика, преподавателска дейност и научни изследвания. През 2017 г. завършва бакалавърска степен по медицински сестрински грижи с отличие в Академичния колеж в Цфат, Израел. В периода 2019–2021 г. придобива магистърска степен по управление на здравеопазването (М.Н.А.) в Университета в Хайфа, Израел, в изследователска програма с разработване на магистърска теза. От 2023 г. е докторант по обществено здраве в Медицински университет – Варна, България, като научните му интереси са насочени към клиничната комуникация, вербалния плацебо ефект, пациент-центрираната грижа, климатичните промени и здравето, както и управлението на здравните системи.

Професионалната му кариера започва през 2017 г. като медицинска сестра в Спешното отделение на Медицински център „Зив“ в Цфат, Израел, където работи и до момента. В рамките на болничната структура е изпълнявал и длъжността координатор по вътреболничен контрол на инфекциите. От 2025 г. заема позицията координатор на научноизследователската дейност за сестринския персонал. Паралелно с това от 2020 г. е доброволец към организацията United Hatzalah. Айхам Готани развива активна преподавателска дейност. През 2021 г. е асистент-преподавател във Факултета по обществено здраве към Университета в Хайфа, Израел, където води упражнения по икономика на здравеопазването и финансов мениджмънт. От октомври 2021 г. е лектор и координатор на курс „Спешна медицина и сестрински грижи“ в Академичния колеж в Цфат, Израел. Преподавал е и в Училището по сестрински грижи към Медицински център „Зив“ в Цфат, Израел. Участва като гост-лектор в национални и научни конференции, включително Първата национална конференция по климат в памет на проф. Рони Еленблум, където представя изследване относно осведомеността на здравните специалисти за климатичните промени.

Научната му дейност включва публикации в международни рецензирани списания, свързани с комуникацията в здравеопазването, културната компетентност, плацебо ефекта и влиянието на климатичните промени върху здравето. Автор е и съавтор на статии в списания като Frontiers in Communication и други научни издания.

Професионалната му квалификация се допълва от множество обучения и сертификати, включително програма за напреднало обучение по научни изследвания, курс по гериатрия и геронтология, обучение по академично писане в Университета в Тел Авив, Израел, сертификация по когнитивно-поведенческа терапия, сертификация за клиничен инструктор и квалификация като инструктор по Невро-лингвистично програмиране. През 2022 г. основава и разработва дигиталната платформа CLEVER NURSE, предназначена за подкрепа на студенти по сестринство и практикуващи медицински сестри, с цел подобряване на клиничните знания и професионалното развитие.

Със своята активна клинична практика, академична ангажираност и научноизследователска дейност Айхам Готани допринася за развитието на съвременното сестринство, общественото здраве и интердисциплинарното сътрудничество в здравните системи.

Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният дисертационен труд е посветен на изследване с висока научна и обществено-здравна значимост, обусловена от значителното глобално бреме на болката в долната част на гърба и ограниченията на традиционните биомедицински подходи при хроничните ѝ форми. В съответствие със съвременните научни парадигми, изследването акцентира върху ролята на биопсихосоциалните фактори, терапевтичната комуникация и управлението на очакванията, включително етичните аспекти на вербалното плацебо, като потенциално модифицируеми механизми за подобряване на клиничните резултати.

Актуалността на темата се обуславя и от установения разрив между натрупаните научни доказателства и тяхното практическо приложение, като комуникационните компетентности, изграждането на доверие и културната чувствителност все още са недостатъчно интегрирани

в професионалното обучение на здравните специалисти. В контекста на израелската здравна система, характеризираща се с многоезичност и културно разнообразие, изследването придобива допълнителна практическа стойност, тъй като разглежда реални предизвикателства пред прилагането на пациент-центрирана грижа. В този смисъл темата може да бъде определена като научно обоснована, клинично релевантна и системно значима.

Дисертационният труд, разработен от Айхам Готани към катедра „Социална медицина и организация на здравеопазването" при Медицински университет – Варна, е структуриран в шест глави с общ обем 192 страници и съдържа 9 фигури и 17 таблици. Библиографският списък включва 200 източника, което свидетелства за задълбочена осведоменост относно състоянието на научното знание по темата. Налице е балансирано съотношение между отделните структурни части на труда.

Структурата на дисертацията демонстрира висока степен на логическа последователност и вътрешна кохерентност. Теоретичната рамка, методологичният дизайн, резултатите и тяхното обсъждане са ясно взаимосвързани и аргументирани, което улеснява проследяването на изследователската логика и развитието на авторската позиция.

Научният стил е ясен, прецизен и съответства на изискванията за академично изложение. Терминологията е използвана коректно и последователно, като се демонстрира добро владеене на специализираните понятия и тяхното концептуално разграничаване.

Дисертационният труд отговаря на формалните нормативни изисквания за разработване на докторска дисертация по отношение на обем, структура, оформление, цитиране и библиографско описание и е представен в завършен вид.

Глава 1 изпълнява ролята на концептуално и методологично въведение, като осигурява ясна рамка на изследователския проблем и демонстрира съответствие между цели, въпроси и изследователски дизайн. Възможна препоръка е в последващите части да се конкретизира допълнително операционализацията на ключови конструкти и да се уточнят мерките за ограничаване на типичните ограничения на pre–post дизайна.

Глава 2 представя последователно изградена и концептуално аргументирана теоретична рамка, която интегрира съвременните разбирания за плацебо ефекта, комуникацията в здравеопазването и биопсихосоциалния модел на болката. Тя осигурява стабилна научна основа на изследването и демонстрира висока степен на съответствие между изследователските цели, хипотезите и аналитичния подход.

Глава 3 съдържа обширен и добре структуриран преглед на научната литература, обхващащ ключовите концептуални и емпирични направления, свързани с болката в долната част на гърба, включително процесите на хронифициране, механизмите на модулация на болката, плацебо/ноцебо феномена, ролята на езика и внушението, емпатията и културния контекст. Прегледът демонстрира успешна интеграция на различни научни перспективи.

Глава 4 представя ясно структурирана и добре операционализирана методологична рамка. Описани са ключовите измервани конструкти, както и логиката на интервенцията, като се демонстрира добра теоретична съгласуваност и адекватно статистическо планиране.

Препоръките са насочени основно към по-предпазлива интерпретация на причинно-следствените връзки и допълнително уточняване на някои операционални детайли.

Глава 5 се характеризира с ясна структура и стремеж към стандартизирано статистическо докладване. Резултатите са систематично свързани с изследователските цели и са представени чрез комбинация от описателни и инференциални показатели, включително ефектни размери, което повишава аналитичната стойност на емпиричния анализ.

Глава 6 предлага задълбочена интерпретация на резултатите и успешно ги поставя в по-широк клиничен и организационен контекст. Дискусията е концептуално силна и добре позиционирана в рамката на биопсихосоциалния и пациент-центриран подход. С известна редакционна кондензация и по-умерен причинно-следствен език главата би могла да постигне още по-висока степен на научна яснота.

Дисертационният труд допринася за утвърждаването на терапевтичната комуникация като ключов клиничен фактор в управлението на хроничната болка в долната част на гърба, демонстрирайки нейния потенциал да подобрява клиничните резултати и терапевтичния алианс. В теоретичен план изследването развива комуникационно-ориентиран модел, интегриращ биопсихосоциалната парадигма с механизмите на очакванията и вербалното плацебо, и предлага концептуална рамка, свързваща емпатията, доверието, споделеното вземане на решения и културната компетентност с вариациите в терапевтичния отговор в мултикултурен здравен контекст. В практико-приложен аспект трудът предоставя основа за разработване на образователни и клинични инструменти за обучение по комуникационни умения, формулира насоки за културно чувствителни практики и очертава аргументирана база за организационни и политически решения в подкрепа на пациент-центрираната грижа.

Авторефератът отразява коректно съдържанието, целите и основните резултати на дисертационния труд, като представя в синтезиран и логически последователен вид научната проблематика, използвания дизайн и ключовите изводи. Представените публикации са тематично пряко свързани с дисертационното изследване и допринасят за популяризирането на неговите основни идеи и резултати в научната общност, като потвърждават последователността на изследователската линия и академичната продуктивност на докторанта.

Бъдещи изследвания могат да надградят постигнатите резултати чрез прилагане на контролирани и многоцентрови дизайни с по-продължително проследяване, което ще позволи по-уверена оценка на устойчивостта на ефектите. Включването на обективни поведенчески показатели и резултати на ниво пациент, както и анализ на влиянието на организационния контекст, професионалния опит и културно-езиковите особености, би допринесло за по-прецизно определяне на най-ефективните компоненти на комуникационните интервенции и за по-широкото им приложение в различни здравни системи.

Заключение

Дисертационният труд на тема „Откриване на потенциала на плацебо: Обществено-здравен подход за изучаване и управление на отговорите при болки в кръста в Израел“, разработен от докторант Айхам Готани с научен ръководител доц. Силвия Павлова Николова, д.оз, е посветен на актуален и обществено значим научен проблем, свързан с оптимизирането на управлението на болката чрез интегриране на биопсихосоциални и комуникационни механизми в клиничната практика.

Трудът се отличава с ясно формулирана изследователска логика, добра теоретична обоснованост и адекватно избран методологичен подход. Постигната е убедителна връзка между концептуалната рамка, емпиричния анализ и практическите импликации, като резултатите допринасят за по-доброто разбиране на ролята на комуникацията, очакванията и релационните фактори като терапевтични ресурси в управлението на болката в кръста.

Научната стойност на изследването може да бъде оценена като висока поради успешната интеграция на съвременни теоретични модели с практическа перспектива и потенциала му да подпомогне разработването на интервенции и политики в областта на общественото здраве.

Дисертационният труд представлява самостоятелно, завършено и методологично обосновано научно изследване, което отговаря на изискванията за присъждане на образователната и научна степен „Доктор“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, научна специалност „Управление на здравни грижи“.

На основание на изложената оценка давам своя положителен вот и считам, че представеният дисертационен труд притежава необходимите научни и приложни качества. Предлагам на уважаемото научно жури да присъди на Айхам Готани образователната и научна степен „Доктор“.

Заличено на основание чл. 5, §1, б. „В“ от Регламент (ЕС) 2016/679

20.02.2026г.
Гр Варна

Изготвил становището:
Доц. Силвия Филкова д.оз.